

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 250/2021
23.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., ул. ..., кога заступа Александар Лојпур, адвокат из ..., ул. др ..., против тужених: 1) ББ из ..., ул. ..., кога заступа Маријан Јанковић, адвокат из ..., ул. ... и 2) ВВ из ..., ул. ..., кога заступа Мираш Томовић, адвокат из ..., ул. ..., ради накнаде штете, вредност предмета спора 15.511.655,08 динара, одлучујући о ревизији првотуженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 4749/20 од 14.01.2021. године, у седници већа одржаној дана 23.09.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија првотуженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 4749/20 од 14.01.2021. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 5690/2019 од 20.07.2020. године у ставу првом изреке одбијен је приговор пресуђене ствари као неоснован. У ставу другом изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужени солидарно накнаде штету у укупном износу од 15.511.655,08 динара са припадајућом законском затезном каматом. У ставу трећем изреке обавезан је тужилац да накнади трошкове парничног поступка првотуженом у износу од 1.264.500,00 динара. У ставу четвртом изреке обавезан је тужилац да накнади трошкове парничног поступка друготуженом у износу од 813.000,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж бр. 4749/20 од 14.01.2021. године делимично је одбијена жалба тужиоца као неоснована и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке и делу става другог изреке којим је одбијен тужбени захтев да се тужени солидарно обавезу да тужиоцу исплате износ од 12.196.547,00 динара са припадајућом каматом, као и законску затезну камату на износ од 81.094,19 динара од 29.03.2007. године до 15.04.2009. године и на износ од 114.594,19 динара од 29.03.2008. године до 15.04.2009. године. У ставу другом изреке, преиначена је првостепена пресуда у делу става другог изреке и пресуђено да се обавезују тужени да тужиоцу солидарно исплате износ од 3.315.108,08 динара са припадајућом затезном каматом ближе опредељеном у овом ставу изреке. У ставу трећем изреке делимично је преиначена првостепена пресуда у ставовима трећем и четвртом изреке и обавезан је

тузилац да првотуженом исплати износ од 852.138,75 динара, а друготуженом износ од 495.453,75 динара на име трошкова парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену благовремену и дозвољену ревизију изјавио је првотужени због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у границама ревизијских разлога прописаних одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11 ... 18/20) Врховни касациони суд је утврдио да ревизија првотуженог није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Ревидент у ревизији не истиче друге битне повреде одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити у смислу члана 407. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је имао доспело новчано потраживање према Привредном друштву „Моде–М“ ДОО Београд на основу правноснажне и извршне пресуде од 23.04.2008. године у износу од 3.119.419,70 динара на име главног дуга, износ од 81.094,19 динара на име трошкова извршног поступка и износ од 114.594,19 динара на име трошкова парничног поступка. Тужиочево потраживање по наведеној извршној исправи проистекло је из пословног односа који је тужилац имао са привредним друштвом „Моде–М“ ДОО Београд у оквиру ког односа је тужилац производио одређене текстилне артикле, а ово привредно друштво је исте извозило и продавало привредном друштву „ГГ“ и „ДД“ из ... Привредно друштво „Моде–М“ наплатило је новчано потраживање од иностраних купаца за робу коју је испоручило. Извршни поступак који је тужилац покренуо против друштва „Моде–М“ ДОО Београд ради наплате потраживања из правноснажне пресуде, обустављен је због отварања и закључења стечајног поступка над овим друштвом као извршним дужником. Тужени у овој парници су бивши чланови наведеног привредног друштва са уделима од по 50%. Вештачењем је утврђено да је привредно друштво „Моде–М“ по налозима првотуженог који је истовремено био и директор, располагало наплаћеним новчаним средствима и то тако што је износ од 520.000,00 динара уплаћен на рачун физичког лица, оца првотуженог, а за наведену уплату је као основ наведен промет роба и услуга. Осим наведеног, привредно друштво „Моде–М“ је новчани износ од 1.009.990,00 динара пренело у корист рачуна СТР „Медичи“ предузетника ЂЂ, мајке првотуженог.

На основу изведених доказа првостепени суд је стао на становиште да тужилац није доказао да су испуњени услови за примену члана 15. Закона о привредним друштвима, јер нема доказа о томе која је то активна радња тужених која представља злоупотребу ограничене одговорности привредног друштва. Тужилац према ставу првостепеног суда, није доказао преварно понашање тужених којим се испуњавају услови за примену института пробијања правне личности, нити је доказао узрочну везу између дугованог износа друштва „Моде - М“, признатог правноснажном пресудом, и износа који потражује у овом поступку. Из наведених разлога првостепени суд је одбио тужбени захтев у целости.

Привредни апелациони суд не прихвата у целости дато становиште нижестепеног суда и закључује да на утврђено чињенично стање првостепени суд није правилно применио материјално право када је тужбени захтев одбио за износ од 3.315.108,08 динара са припадајућом каматом. Супротно становишту првостепеног суда, другостепени суд закључује да су се у понашањима тужених као бивших чланова привредног друштва „Моде - М“ ДОО Београд са којим је тужилац био у пословном односу, стекли услови за примену члана 15. Закона о привредним друштвима имајући у виду да плаћања која су извршена мајци и оцу првотуженог немају правни основ. Другостепени суд је на становишту да тужени нису доказали по ком основу је уплата од 520.000,00 динара извршена у корист рачуна физичког лица, оца првотуженог, јер нема доказа да је постојао одређени промет роба или услуга између привредног друштва „Моде – М“ Београд и физичког лица на чији рачун је извршена уплата. Тужени нису доказали ни по ком основу је износ од 1.009.990,00 динара уплаћен у корист рачуна предузетничке радње мајке првотуженог. Другостепени суд оцењује да тужени, иако су доставили уговор о пословно-техничкој сарадњи који је оквирне природе, нису пружили додатне доказе у виду фактура, отпремница или других писаних исправа којима би доказали да је наведени уговор о пословно-техничкој сарадњи заиста и реализован, те да је предузетничка радња мајке првотуженог извршила за привредно друштво „Моде-М“ ДОО Београд одређене услуге, по врсти, количини и цени која је плаћена. Према становишту другостепеног суда, све наведено указује да су чланови друштва „Моде – М“ располагали имовином друштва као сопственом имовином, због чега тужилац као поверилац по извршној исправи није могао да наплати своје потраживање, па је применом члана 15. Закона о привредним друштвима другостепени суд делимично преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев за износ од 3.315.108,08 динара колико тужиоцу припада по правноснажној пресуди, док је у преосталом делу првостепена пресуда потврђена.

Ревидент не прихвата дате разлоге другостепеног суда. Сматра да пресуда од 29.03.2008. године која је донета због изостанка у корист тужиоца не представља доказ о постојању потраживања тужиоца, те ревидент тврди да тужилац није испунио своје обавезе из пословног односа са друштвом „Моде-М“. Такође, ревидент указује да новчана средства којим је располагано у корист физичких лица (мајке и оца првотуженог) представљају знатно нижи износ од износа који је досуђен тужиоцу, па сматра да тужени не могу бити одговорни за тужиочево потраживање у износу већем од оног за који је утврђено да је располагано наводном злоупотребом из члана 15. Закона о привредним друштвима.

Ревизија првотуженог није основана. Правилно је другостепени суд применио материјално право када је делимично преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев за износ од 3.315.108,08 динара.

Институт пробијања правне личности у периоду када су извршене радње које су оквалификоване као злоупотреба правила о ограниченој одговорности друштва, био је уређен одредбама члана 15. Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС“, бр. 125/04). Пробијање правне личности као коректив општег принципа да чланови друштва са ограниченом одговорношћу не одговарају за обавезе друштва, има за циљ да санкционише свако понашање чланова привредног друштва који злоупотребе правила о одвојености имовине привредног друштва и њихове личне имовине (или на

други начин злоупотребе друштво), па стога уколико чланови друштва располажу имовином друштва као својом, солидарно одговарају за обавезе друштва.

У конкретном случају утврђено је да је првотужени као бивши члан и директор привредног друштва „Моде-М“ ДОО Београд са којим је тужилац био у пословном односу, и у односу на које друштво је имао потраживање утврђено правноснажном судском одлуком, располагао новчаним средствима са рачуна наведеног привредног друштва, тако што је утврђене новчане износе уплатио на рачун свог оца и мајке. Другостепени суд је правилном применом одредбе члана 15. став 3. Закона о привредним друштвима, ценио све околности случаја везане за злоупотребу и извео правилан материјално правни закључак да је првотужени располагао имовином друштва „Моде-М“ као сопственом имовином, као да привредно друштво као правно лице не постоји. По свом нахођењу, новчане износе од 520.000,00 динара и 1.009.990,00 динара са рачуна друштва „Моде-М“, уплатио је на рачуне својих родитеља, а током поступка није пружио доказ о постојању реалног основа за овакве трансакције, садржаног у извршеним услугама или продатој роби од стране примаоца ових уплата. Одавде следи да је имовина друштва умањена ради задовољења личних интереса првотуженог као оснивача (односно са њим повезаних лица), док са друге стране, тужилац није могао ни у извршном поступку да намири своје потраживање по правноснажној судској одлуци, будући да је над друштвом „Моде-М“, отворен и закључен поступак стечаја.

Стога, правилан је закључак другостепеног суда да у описаној ситуацији оснивачи солидарно одговарају за обавезе друштва, те да су се стекли услови за примену члана 15. Закона о привредним друштвима, па је правилно одлучио када је преиначио првостепену пресуду и усвојио захтев за исплату износа од 3.315.108,08 динара.

Без утицаја на правилност побијане другостепене одлуке су наводи ревидента да је новчаним средствима са рачуна друштва „Моде-М“, располагано у износу од 1.529,099 динара, те да стога тужени не могу тужиоцу дуговати износ од 3.315.108,00 динара колико му је досуђено. Ово из разлога што члан 15. Закона о привредним друштвима не предвиђа ограничену одговорност чланова друштва до висине вредности имовине којом је располагано злоупотребом правила о ограниченој одговорности, већ солидарну, неограничену одговорност за обавезе друштва према повериоцима, који услед злоупотребе од стране чланова нису могли да наплате своје потраживања од самог друштва.

Такође, нису од утицаја наводи ревидента да тужилац није испунио своје обавезе по уговору од 10.07.2006. године, да је исходовао пресуду због изостанка у ком поступку друштво „Моде-М“ није доказивало своје тврдње, те да није утврђено да је над друштвом „Моде-М“ отворен и закључен стечај због недозвољеног располагања имовином друштва. Према оцени Врховног касационог суда, све битне чињенице за пресуђење утврђене су од стране првостепеног суда, а другостепени суд је извео правилну материјално правну квалификацију утврђеног чињеничног стања, на које је применио одредбу члана 15. Закона о привредним друштвима. Правни однос поводом потраживања тужиоца према друштву „Моде-М“ утврђено је правноснажном судском пресудом, и као такво није подложно поновном преиспитивању у парничном поступку

поводом тужбе за пробијање правне личности, па су ревизијски наводи у том правцу ирелевантни за оцену правилности побијане одлуке.

Имајући у виду изнето, Врховни касациони суд налази да је побијана другостепена одлука заснована на правилној примени материјалног права, те да не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, због чега је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучено као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић